

Amagambo y'intsinzi

William Henry Harrison, Perezida wa Cyenda wa Leta Zunze Ubumwe za Amerika, yatanze ijamba rirerire cyane ku mugaragaro. Ryari rirenge amagambo 9.000. Harrison agomba kuba yari yishimiye cyane iryo jambo kuko ryari mu gitondo cy'ubukonje, cy'imvura, muri Mutarama. Yanze kwambara ikoti cyangwa ngo avuge muri make ijamba rye. Amaze guhagarara muri ubwo buzima bubi amasaha abiri yarwaye umusonga arapfa nyuma y'ukwezi kumwe. Hari umuntu wasetse ati: "Nta Perezida wigeze avuga byinshi kandi ntagire byinshi akora."

Noneho gereranya ibyo n'ibyo Yesu yakoze igihe yari amanitse kuri uwo musaraba ku musozi witwa "Kalvari." Amagambo ye yari make. Dufite arindwi gusa yanditse. Yari magufi. Nta na rimwe rirenze amagambo icumi mu Cyongereza. Ariko nubwo yari make kandi magufi, iteka ryose ryahinduwe n'ibyo yavuze. Ndatekereza ko umuntu yavugaga ati "Nta muntu wigeze avuga bike kandi akora byinshi."

Amagambo ye meza kurusha ayandi yose ni amagambo y'intsinzi agira ati: "Birangiye." "Nyuma, Yesu amaze kumenya ko byose birangiye, kandi kugira ngo Ibyanditswe bisohore, aravugaga ati 'Mfite inyota.' Hari hari urweso rw'umusemburo wa divayi, maze bashyiramo ikiyiko, bashyira ikiyiko ku giti cya hisopo, bagishyira ku munwa wa Yesu. Amaze kunywa, Yesu aravugaga ati 'Birangiye.' Arangije yunama umutwe aratanga." (Yohana 19:28)

Iyo nteruro iratugeraho mu Cyongereza mu magambo atatu atandukanye: It—is—finished. Ariko mu rurimi rw'umwimerere, Ikigiriki, yari ijamba rimwe gusa: *Tetelestai*. *Tetelestai* ijamba ryari rikomeye. Ryari interuro irangiza cyane yerekanaga ko ikintu cyari cyarangiye burundu. Ryarangiye rwose. Bamwe bibwiraga ko iri ari induru yo kwiheba. Yesu arataka ati "Oh birangiye!" Ntabwo byari bimeze bityo. Abandi bibwiraga ko byaba ari ukwiruhutsa bati "Ohhh, birangiye." Nabyo si uko byari bimeze. Ndemeza ko iri ryari ijamba ry'intsinzi, atari agahomamunwa. Iri ryari ijamba ry'ibyishimo, atari amaganya. Iri ryari induru yo gutsinda, ntabwo ari induru yo kwiheba. Mu by'ukuri, yashoboraga gutaka ati "*Tetelestai!*" IRARANGIYE!

Ariko se, ni iki cyarangiye?

1. Umurimo wa Yesu wo ku isi wari urangiye . Biroroshye cyane gutangira ikintu kuruta kugirangiza, si byo se? Waba uvuga umushinga, impamyabumenyi ya kaminuza, ishyingiranwa, kwiyemeza, ubuzima, icyo ari cyo cyose: byoroshye cyane gutangira kuruta kugirangiza. Niyo mpamvu dutanga ibihembo ku barangije gusa. Ntubona imipira yanditseho ngo "Natangiye Marato ya Boston," si byo se? Nta muntu ubona impamyabumenyi ku munsu wa mbere w'ishuri. Ntubona isaha ya zahabu mu ntangiriro z'ukwezi kwa kabiri ku kazi kawe gashya. Uhabwa ibihembo iyo urangiye. Mu by'ukuri, abenshi muri twe biratugora kurangiza ibyo twatangiye, ariko si Yesu. Yari umuntu urangiza.

Iri jambo, "*Tetelestai*," ikoresheje izindi nshuro eshatu mu ivanjiri ya Yohana kandi inshuro eshatu zose iva mu kanwa ka Yesu. "Yesu yaravuze ati: 'Ibyokurya byanjye ni ugukora ibyo uwantumye ashaka no kurangiza umurimo we.'" (Yohana

4:34) "'Mfite ubuhamya buruta ubwa Yohana. Kuko umurimo Data yampaye ngo nywurangize, uwo nkora, ni wo uhamya ko Data yantumye.'" (Yohana 5:36) Uyu mugabo aravuga kare ko niteguye kurangiza ibyo natangiye.

Amasaha make mbere yuko ajya ku musaraba, yari mu isengesho ari kumwe na Se maze aravuga ati: "Naguhesheje icyubahiro ku isi kuko narangije" (hari ijambo rivuga ngo, *Tete/esta*) "'n'uko ndangiza umurimo wampaye gukora.'" (Yohana 17:4) Nyuma y'amasaha menshi, arataka cyane yimanitse mu biganza bye ati "Birarangije." (Yohana 19:30) Ubwo Yesu yazaga kuri iyi si, ntiyaje mu buryo butunguranye "ahita yicara ku ntebe y'ipantaro yawe". Yari afite gahunda yihariye. Yari azi neza icyagombaga gukorwa. Yari azi ubuhanuzi bwagombaga gusohozwa, abagabo bagombaga gutozwa, ibitangaza byagombaga gukorwa n'ubutumwa bwagombaga gutangwa. Yaravuze ati, akazi kanjye ni ugukora ibyo Uwantumye ashaka kandi ngiye kurangiza uwo murimo.

Impamvu abantu benshi bumva badanyuzwe mu buzima, bababaye cyane, batishimye, ni uko badakurikiza urugero rwa Yesu. Nta gahunda y'ubuzima bafite. Bakurikirana umukororombya wose, isoko yose y'ibyishimo by'ako kanya kandi bakanywa muri buri kidendezi cy'ibyishimo. Ariko bahora bafite inyota. Yesu, mu buryo bunyuranye, yaravuze ati ndashaka kumenya icyo Data ashaka ko nkora kandi nzagikora kugeza mbirangije. Bantu, iryo ni ryo banga ry'ibyo mugomba kugeraho mu buzima bwanyu. Turi hano ku isi ku bw'umugambi umwe Yesu yari ari hano. Turi hano kugira ngo tuzanire Data icyubahiro. Ibi bishobora kubatangaza, ariko tuzabigeraho mu buryo bumwe. Tuzabigeraho twumvira gusa, tujya ku musaraba wacu mu buryo bw'ikigereranyo no mu kwemera kubambwa kugira ngo Imana ibeho kandi itegeke muri twe. Tuzanyuzwa no kuguma mu nzira no kurangiza isiganwa.

Icyo kintu cya nyuma ni cyo kigoye cyane gukora. Bamwe muri mwe barabaza bati "Ubigenza ute? Ukomeza gute kugira ishyaka? Ugira ute ubutwari bwo kwiruka isiganwa ryose ry'ubuzima kugeza ku murongo wa nyuma kandi ukabikora neza?" Reka turebe icyo Bibiliya itubwira ku ibanga rya Yesu.

"Nimureke duhanga amaso kuri Yesu, 'umwanditsi na,'" (reba ijambo) "urangiza ukwizera kwacu, wihanganiye umusaraba kubera ibyishimo byamushyizwe imbere, yirengagiza isoni zawo, maze yicara iburyo bw'intebe y'Imana." (Abaheburayo 12:2) Itubwira uko twarangiza! Dore uko twarangiza, turebera Yesu. Yesu yarebaga he? "Ibyishimo byamushyizwe imbere yihanganiye umusaraba," yangaga isoni, ariko yarazinyuzemo. Kuki? Kubera ko yari azi ko ku rundi ruhande, agiye kwicara iburyo bw'intebe y'Imana amaze gutanga inzira yo kwiyunga na Yo. Dukomeza kwibanda ku aho tujya. Mu gihe cy'ibyishimo byihuse aho twifuzaga kunyurwa ako kanya, tugomba kwibuka ko ingororano yacu iri mu bihe by'iteka ryose.

Noneho ntukabyumve nabi. Nta kintu nagurana ubuzima bwa gikristo kuko uko dushaka gusohoza intego yacu no kurangiza isiganwa, Imana yera imbuto mu buzima bwacu. Twabyize: Urukundo, ibyishimo, amahoro, kwihangana, imbuto icyenda z'umwuka zo mu Bagalatiya 5. Nta muntu ushobora kubibona mu rugero rumwe nk'urwo Umukristo ashobora kubibonamo.

Ariko hari urundi ruhande rw'icyo giceri. Kuba umuyoboze wa Kristo bizadusaba ibyo tugomba kwigomwa. Bizasaba kwigomwa niba ukugendana n'Imana ari ukuri kandi bikatubwira uko duhangana n'icyo gitambo, n'ibyo dukeneye n'ibintu biduhangayikisha mu buzima. "Ku bw'ibyishimo byamushyizwe imbere, yihanganiye umusaraba atita ku isoni none yicaye iburyo bw'intebe y'Imana." (Abaheburayo 12:2)

Bamwe muri mwe bari hafi kuva mu itorero. Bamwe muri mwe murasoma iri somo bashobora kuba bari hafi kuva mu itorero, mutangiye kumva mubabaye kandi wenda bisa nkaho ntacyo bitanga. Ese uri umwarimu wo mu ishuri rya Bibiliya uri kwibaza uti, wagombye kuva mu itorero kuko utekereza uti "Nta munyeshuri n'umwe ngiye kugeraho?" Ese uri umukozi ku giti cye uri mu buryo nk'ubwo? Ese bamwe muri mwe muratekereza kuva mu rugo? Ese bamwe muri mwe muratekereza, sinzi niba nzakomeza ibi bintu byo mu itorero?"

Ese naguha inama nziza cyane? Reba aho Yesu yarebye. Ongera wibande ku buzima buhoraho. "Iyi si iwanjye; ndimo kunyura gusa. Ubutunzi bwanjye bubikiwe ahantu harenze ubwiza." Niba utemera ibyo, uzagira ingorane zo kurangiza ubuzima, Pawulo yaravuze ati "...mu gihe gikwiye tuzasarura nitudacogora." (Abagalatiya 6:9) Ntugacike intege. Tetelestai. Yesu yarangiye umurimo we.

Gahunda yo gucungura yarangiye . Yari azi ko umugambi wo gucungura urangiye. Iryo jambo, "*Tetelestai*" ni ijambo rishishikaje. Ryakoreshwaga cyane mu kinyejana cya mbere mu buryo bw'ubucuruzi. Urugero, iyo umuntu yari afite inguzanyo isaba kwishyura mu byiciro, uwo mugabo yashoboraga kwinjira ku munsu wa nyuma agakubita ayo mafaranga make maze akavuga ati: "*Tetelestai*" Byarangiye, byishyuwe, birangiye." Kandi uwamuhaye inguzanyo yaramurebaga akamubwira ati "Ndagushimiye!" Yesu amaze kuvuga ati "*Tetelestai*" Abari hafi y'umusaraba bose bari gukora iryo shyirahamwe. Ryishyuwe, ryarangiye. Ryishyuwe iki, ryishyuwe ryose? Igisubizo ni ikiguzi cy'icyaha, kugura gucungurwa."

Ni gute Yesu yaguze incungu yacu? Ibyo bikora bite?

Itegeko ryari risaba ko umuntu wese wakoze icyaha yapfa. Uwo wari umuvumo w'amategeko. Noneho ibuka ijamba "gupfa" risobanura gutandukana. Iyo ukoze icyaha, watandukana n'Imana iteka ryose. Uko ni ko byakorwaga. Hari umuntu wagombaga kuza agakuraho uwo mwenda, akawuhanagura, akawishyura. Kuva mu ntangiriro z'ibihe, Imana yategetse ko hagomba kubaho igitambo cy'amaraso. Sinzi impamvu, tuzasaba Imana nitugera mu ijuru. Hari ibimenyetso bimwe na bimwe. Tubwirwa ko ubuzima buri mu maraso. Icyaha ni

urupfu; ubuzima bukuraho urupfu, ari narwo rwari rugiyeye kuba ikiguzi. Byagombaga kuba ikiguzi cy'amaraso kugira ngo dukureho ibyaha byacu.

Imana yamaze ibinyejana byinshi yemera ko amaraso y'amatungo, impfizi z'intama, amapfizi y'inka, ihene n'inyana z'inka, nk'ikiguzi cy'icyo cyaha. Ariko "Ntibishoboka ko amaraso y'ibimasa n'ihene akuraho ibyaha koko." (Abaheburayo 10:4) Oya, niba icyaha cyacu cyaragombaga gukurwaho, igitambo cyari kucyishyura neza no gukuraho umwenda cyagombaga kuba cyujuje ibipimo bitatu: 1) Byagombaga kuba ari iby'umuntu; 2) byagombaga kuba bidafite icyaha na 3) byari kuba bigomba kubaho muni y'amategeko, Amategeko ya kera ya Mose yuzuzaga buri kantu kose neza. "Ariko igihe kigeze, Imana yohereje Umwana wayo, wabyawe n'umugore, wavukiye muni y'amategeko, kugira ngo acungure abagengwa n'amategeko, kugira ngo duhabwe uburenganzira busesuye nk'abana b'Imana." (Abagalatiya 4:4) Bityo igitambo cyagombaga kuba umuntu kandi cyavukiye muni y'amategeko. Yesu yujuje ibi bipimo byose uko ari bitatu. Ku bw'ibyo, yashoboraga kandi yari kutwishyura.

"Noneho rero, ubu nta gucirwaho iteka ku bari muri Kristo Yesu, kuko itegeko ry'Umwuka w'ubugingo ryankuye mu bubata bw'itegeko ry'icyaha n'urupfu binyuze muri Kristo Yesu. Kuko icyo amategeko atashoboye gukora kuko yari afite intege nke kubera kamere y'icyaha," (reba ibi) "Imana yakoze ubwo yoherezaga Umwana wayo mu ishusho y'umuntu w'umunyabyaha kugira ngo abe igitambo cy'ibyaha. Bityo yaciriyeho iteka icyaha mu muntu w'umunyabyaha, kugira ngo ibisabwa n'amategeko bisohore muri twe." (Abaroma 8:1-4)

Twabohowe ku cyaha n'urupfu kuko Imana yohereje umwana wayo bwite mu ishusho y'umuntu w'umunyabyaha kugira ngo abe igitambo cy'ibyaha byacu kugira ngo ibisabwa n'amategeko bisohozwe muri twe. Menya ko handitse ngo "byasohowe muri twe" atari "byasohowe natwe." Ntidushobora kuzuza ibisabwa n'amategeko. Nta wundi wabishobora uretse Yesu.

Igice kinini cy'ibi byose kuri nje kiri ku murongo wa gatatu, umurongo wa nyuma w'umurongo, "Yaciriyeho iteka icyaha mu muntu w'umunyabyaha." Uzi icyo ibyo bivugaga? Ko icyo Imana indeba, ndi umunyabyaha, ariko ndi umunyabyaha uri muri Kristo, Umukristo, ntabwo indeba ngo ivuge ite "Ndaguciriyeho iteka, wa munyabyaha we." Ahubwo, "Iciraho iteka icyaha mu muntu w'umunyabyaha." Iravugaga ite "Ndaciriyeho iteka icyaha cyawe, nshyize icyaha cyawe ku musaraba kandi ndakiguhaga gukiranuka kwa Yesu." *Tetelestai* Nk'uko indirimbo ibivugaga, "Yesu yarabishyuye byose, byose ndabimufitiye umwenda. Icyaha cyari cyasize ibara ry'umutuku; yacyogeye cyera nk'urubura."

Imbaraga z'urupfu zari zirangiyeye Umwanzi karemano w'abantu ni urupfu, si byo se? Hari uwavuze ati:
"Umuntu arashaka kwishima, ariko umuntu ntashobora kwishima kuko akora icyo adashakaga gukora, arapfa." Ibyo bisobanura abantu benshi.

Ni kangahe tugerageza gusubika urupfu? Ni kangahe tugerageza kwirinda icyo kiremwa cy'inyamaswa? Ni kangahe tugitamba tugikikije twigira nk'aho kitariho? Tugerageza kugipfuka, ariko amaherezo twese tugeraga aho tukiba. Mfite inkuru nziza! Yesu yavunnye ikamba. Yesu ntiyigeze yigisha umuhango wo gushyingura. Mu by'ukuri, Yesu yangije buri muhango wo gushyingura yigeze yitabira. Bari

bari kuririra umukobwa wa Yayiro, kandi yari amaze kumukura mu mva. Bari bavanye umuhungu w'umupfakazi i Nayini. Yaramubyukije gusa. Bari bamaze iminsi ine baririra Lazaro. Yesu yaravuze ati "Nimukureho ibuye. Lazaro sohoka." Yesu yashenye buri muhango wose yitabiriye.

Mu minsi itatu yari ikubiyemo urupfu rwe n'izuka rye, yakuyeho ububasha bwose bw'urupfu. "Ariko Kristo yarazutse koko, ni we muganura w'abasinziye. Kuko urupfu rwazanywe n'umuntu, ni ko no kuzuka kw'abapfuye kwazanywe n'umuntu. Nk'uko muri Adamu bese bapfa, ni ko muri Kristo bese bazahindurwa bazima. Ariko buri wese mu mwanya we: Kristo, umuganura, hanyuma naza, abe." (1 Abakorinto 15:20)

Ubwo bakuraga umurambo wa Yesu ku musaraba ku gicamunsi cyo kuwa gatanu, bawushyira mu mva yatijwe. Kubera ko bari bazi ibyo avuga ko azazuka kandi batinya abayoboke be, abasirikare bazungurutse ibuye kuri iyo mva, barayifunga kandi bashyiraho umurinzi bayikikije. Ariko, ntibashoboraga kugumana imbuto y'ubugingo. Muri icyo gitondo cyo ku Cyumweru, Mariya n'abandi bagore bari bahari igihe We, ubugingo, yari yaraturitse. Yari umuganura. Uwa mbere wazutse mu bapfuye, ntazongera gupfa ukundi. Ubwo azagaruka, abapfiriye muri we bese, bazava mu mva bahawe umubiri mushya, utabora kandi utabora. "Igihe ikibora kizambikwa ukudapfa, n'ikibora kizambikwa ukudapfa, ni bwo ijamba ryanditswe rizasohora ngo: "Urupfu rumizwe no gutsinda. Urupfu, gutsinda kwawe kuri he? Urupfu, urubori rwawe ruri he?" (1 Abakorinto 15:54-55)

Bantu, igihe Yesu yavugaga ati, "*Tete/esta!* Birangiye!" Yahinduye urupfu ava mu cyobo kitagira iherezo akaruhindura inzira yo gusohokeramo, adukura mu muhanda umwe adushyira mu wundi mwiza. Uburyo duhura n'urupfu ni bwo buryo bwo gupima aside, ni cyo gipimo cy'ukwizera kwacu. Ese ufite ubwo bwoko bw'ukwizera, ubwo buryo bwo kwizera, ko Imana izakuzamura ikava muri uyu mukungugu? Irashoboye - ushobora kubyiringira kuko yavunnye ingoyi y'urupfu, kandi yagarutse ntazongera gupfa ukundi. Birangiye. Ubu ni wowe bireba! Isomo #1257 Steve Flatt, 7 Mata 1996